

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 24/2011-55

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. marca 2011 v pléne zloženom z predsedníčky Ivetty Macejkovej a zo sudcov Jána Auxta, Petra Brňáka, Ľubomíra Dobríka, Ľudmily Gajdošíkovej, Juraja Horvátha, Sergeja Kohuta, Jána Lubyho, Milana Ľalíka, Lajosa Mészárosa, Marianny Mochnáčovej a Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť T. C. a 36 oprávnených voličov volebného obvodu Bajtava, zastúpených advokátkou JUDr. Z. B., D., pre neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Bajtava konaných 27. novembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. C. a 36 oprávnených voličov volebného obvodu Bajtava **z a m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 9. decembra 2010 doručené podanie T. C. a 36 oprávnených voličov volebného obvodu Bajtava (ďalej len „sťažovatelia“), ktorým namietali neústavnosť a nezákonnosť volieb starostu obce Bajtava konaných 27. novembra 2010.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sú voličmi volebného obvodu Bajtava, ktorí boli oprávnení voliť vo voľbách do samosprávy obce konaných 27. novembra 2010. Keďže z volebnej dokumentácie vyplýva, že vo volebnom obvode bolo oprávnených voliť celkovo 333 voličov, 37 voličov, ktorí podali sťažnosť, predstavuje viac ako 10 % z oprávnených voličov, čím bola splnená podmienka uvedená v § 59 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na získanie aktívnej legitímácie na podanie volebnej sťažnosti.

V odôvodnení svojej sťažnosti sťažovatelia uviedli:

„Na základe rozhodnutia miestnej volebnej komisie zo dňa 28. novembra 2010 v obci Bajtava komunálne voľby v tomto volebnom obvode nevyhral žiadny z kandidátov na post starostu obce z dôvodu rovnosti počtu hlasov odovzdaných pre kandidátov.

Spomínané rozhodnutie však nie je výsledkom dodržania dôsledného zákonného postupu. V priebehu otvárania obálok člen MVK zbadal, že v jednej obálke nie je hlasovací lístok pre voľbu starostu, je v ňom iba hlasovací lístok pre obecné zastupiteľstvo. Po tom, čo pre členov MVK výsledok volieb pre starostov bol známy, s výsledkom platných hlasov 147 pre kandidáta na starostu č 1 a s výsledkom platných hlasov 146 pre kandidáta č 2, členka MVK manželka kandidáta na post starostu obce s poradovým číslom 2 J. S. H. S. náhle a bez povolenia MVK opustila volebnú miestnosť. O pár minút sa vrátila s požiadavkou, aby voličské hlasy odovzdané pre poslancov obecného zastupiteľstva boli zrátané. MVK tejto požiadavke vyhovela.

Pri sčítavaní hlasov odovzdaných na poslancov obecného zastupiteľstva zapisovateľka našla medzi nimi jeden hlasovací lístok pre voľbu starostu obce zrazu objavený po návrate manželky kandidáta 2 na ktorom bol zakrúžkovaný kandidát s poradovým číslom 2 J. S. K tomuto hlasovaciemu lístku nepatrila žiadna obálka a preto tento hlasovací lístok a hlas bol neplatný podľa zákona. Počet odovzdaných obálok bol 294, v jednej obálke chýbal hlasovací lístok pre starostov a ostalo celkom 293 obálok v ktorých boli hlasovacie lístky pre starostov. Dodatočne objavený hlasovací lístok pre starostov

nemohol patriť do obálky v ktorom chýbal hlasovací lístok a preto tento hlasovací lístok bez obálky bol neplatný. Tento hlasovací lístok nemohol pochádzať z urny.

Napriek tomu, že tento hlasovací lístok bol bez obálky, bol započítaný ako platný a takto neoprávnene dostal plus jeden hlas kandidát 2 a tak vyrovnal nezákonne výsledok voľby pre starostov na rovnaký počet hlasov 147. Skutočný a zákonu zodpovedajúci volebný výsledok je ten v ktorom nie je započítaný po návrate členky MVK do volebnej miestnosti objavený hlasovací lístok bez obálky.“

Sťažovatelia k sťažnosti okrem iného pripojili stanovisko 3 členov miestnej volebnej komisie (ďalej len „volebná komisia“), a to Š. B., V. H. a R. B. zo 4. decembra 2010, v ktorom opísali priebeh sčítavania hlasov. Po výzve ústavného súdu okrem doplnenia dôvodov sťažnosti podaniami doručenými ústavnému súdu 17. decembra 2010, 3. januára 2011 a 14. januára 2011 sťažovatelia predložili aj čestné vyhlásenia označených 3 členov volebnej komisie k priebehu hlasovania a plnú moc udelenú právnej zástupkyňi na ich zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

V doplnení dôvodov sťažnosti doručenom ústavnému súdu 17. decembra 2010 sťažovateľ T. C. k už skôr opísaným skutočnostiam uviedol, že 3 členovia volebnej komisie, ktorých čestné vyhlásenia boli pripojené k sťažnosti, síce zápisnicu miestnej volebnej komisie o výsledkoch volieb (ďalej len „zápisnica volebnej komisie“) podpísali, neskôršie si však uvedomili svoj nesprávny postup pri posudzovaní hlasovacieho lístka pre voľby starostu obce nájdeného medzi hlasovacími lístkami odovzdanými vo voľbách poslancov obecného zastupiteľstva. Z uvedeného dôvodu títo 3 členovia miestnej volebnej komisie (ktorí predstavujú väčšinu volebnej komisie) vydali 4. decembra 2010 stanovisko, ktoré považujú za prílohu k zápisnici volebnej komisie. V ďalších podaniach dopĺňujúcich sťažnosť sťažovatelia iba zrekapitulovali už skôr opísané skutkové okolnosti prípadu.

Na základe opísaného skutkového stavu sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po vykonaní dokazovania rozhodol podľa § 63 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde tak, že rozhodnutie miestnej volebnej komisie zruší a za zvoleného vyhlási kandidáta na starostu s poradovým číslom 1 J. B.

Ústavný súd uznesením č. k. PL. ÚS 24/2011-24 z 19. januára 2011 prijal predmetnú sťažnosť na ďalšie konanie a súčasne odložil vykonateľnosť rozhodnutia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „rozhodnutie predsedu národnej rady“) č. 463/2010 Z. z. v časti týkajúcej sa vyhlásenia nových volieb na starostu obce Bajtava, a to do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej.

II.

Skutkové zistenia ústavného súdu

Ústavný súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s volebnou dokumentáciou predloženou ústavnému súdu obcou Bajtava 27. decembra 2010 a výsluchom členov volebnej komisie a zapisovateľky volebnej komisie 17. februára 2011 na Okresnom súde Nové Zámky na účely preukázania rozhodujúcich skutočností týkajúcich sa sčítavania hlasov volebnou komisiou.

Ústavný súd primerane aplikujúc § 132 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) hodnotil každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliadol na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci.

Obsahom predloženej volebnej dokumentácie bol originál zápisnice volebnej komisie z 27. novembra 2010, odovzdané platné hlasovacie lístky pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva v počte 285 ks (spojené papierovou páskou), odovzdané neplatné hlasovacie lístky pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva (uložené v samostatnej obálke), odovzdané hlasovacie lístky pre voľby starostu obce v počte 294 ks (spojené papierovou páskou), zoznamy voličov v dvoch vyhotoveniach, ako aj ostatná volebná dokumentácia obsahujúca najmä kandidátne listiny na funkciu starostu obce a poslancov obecného zastupiteľstva vrátane zápisníc z rokovaní volebnej komisie konaných pred dňom konania volieb. Predložená volebná dokumentácia však neobsahovala použité a nepoužité volebné obálky ani nepoužité hlasovacie lístky pre voľby starostu obce a poslancov obecného

zastupiteľstva. Ďalej bolo zistené, že volebná dokumentácia nebola pri jej predložení ústavnému súdu celistvo zapečatená a uložená tak, aby nebolo možné dodatočne manipulovať s jej jednotlivými časťami.

Zo zápisnice volebnej komisie vyplýva, že celkovo bolo vo voľbách do obecného zastupiteľstva a voľbách starostu obce voličom vydaných 295 a odovzdaných 294 obálok. Vo voľbách starostu obce bolo vyhodnotených 294 odovzdaných hlasovacích lístkov ako platných, pričom v prospech každého z kandidátov bolo odovzdaných zhodne po 147 platných hlasov. Ústavný súd z predloženej volebnej dokumentácie osobitne preskúmal (opakovaným sčítaním hlasov) odovzdané hlasovacie lístky pre voľby starostu obce v počte 294 ks, pričom jeho zistenia sa zhodovali s výsledkami uvedenými v zápisnici volebnej komisie, teda že obidvaja kandidáti na starostu získali po 147 platných hlasov.

Sťažovatelia tvrdili, že pri sčítavaní hlasov volebná komisia pochybila, keď neplatný hlasovací lístok, ktorý nebol odovzdaný pri voľbách v obálke, zarátali ako platný, hoci tak urobiť nemali, čo malo priamy dosah na výsledky volieb.

Troja členovia volebnej komisie (Š. B., V. H. a R. B.) ešte pred realizáciou výsluchu zaslali ústavnému súdu čestné vyhlásenia s ich osvedčenými podpismi, v ktorých sa nimi uvádzané skutkové okolnosti priebehu sčítavania výsledkov volieb do orgánov samosprávy obcí v zásade zhodovali, pričom ich obsah korešponduje aj so skutočnosťami neskôr zistenými ich výsluchmi ústavným súdom. V konkrétnostiach uvádzali, že pri sčítavaní hlasov R. B. oznámil ostatným členom komisie, že v jednej odovzdanej obálke sa nachádza len hlasovací lístok pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva, avšak chýba hlasovací lístok pre voľby starostu obce. Uvedení troja členovia volebnej komisie súčasne potvrdili, že R. B. ukazoval ostatným členom volebnej komisie obálku, v ktorej mal byť len hlasovací lístok pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva. Aj ďalší dvaja členovia volebnej komisie (B. H. a H. S., ktorá je súčasne manželkou jedného z kandidátov na starostu) potvrdili, že R. B. pri spočítavaní hlasovacích lístkov oznámil, že mu chýba 1 hlasovací lístok pre voľby starostu obce, súčasne však B. H. zhodne so zapisovateľkou volebnej komisie T. A. tvrdili, že R. B. túto skutočnosť oznámil ostatným členom volebnej komisie v

tej podobe, že „*má 40 obálok a len 39 hlasovacích lístkov pre voľby starostu*“, avšak B. H., H. S. ani T. A. nepotvrdili, že im R. B. bola ukázaná obálka len s jedným hlasovacím lístkom.

K spôsobu sčítavania hlasov B. H., ktorá bola predsedníčkou volebnej komisie, uviedla, že každý člen volebnej komisie vzal istý počet obálok, ktoré následne otváral a rozdeľoval hlasovacie lístky v nich založené. Všetci členovia komisie súčasne potvrdili, že na sčítavanie hlasovacích lístkov sa podieľala zapisovateľka volebnej komisie aktívnou účasťou, pričom práve zapisovateľka volebnej komisie pri zisťovaní výsledkov volieb mala nájsť medzi hlasovacími lístkami pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva hlasovací lístok pre voľby starostu obce. Rovnako všetci členovia komisie uviedli, že členka volebnej komisie H. S. sa po sčítaní odovzdaných hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce na krátku chvíľu vzdialila z miestnosti, kde boli zisťované výsledky volieb, k čomu H. S. uviedla, že išla oznámiť svojmu manželovi, kandidátovi č. 2, výsledok sčítania hlasov.

Pokiaľ ide o postup pri archivácii volebnej dokumentácie, Š. B., V. H., R. B. a H. S. vypovedali, že sa na archivácii nepodieľali, po sčítaní výsledkov volieb ju nechali vo volebnej miestnosti nezapečatenú, pričom túto dokumentáciu až na druhý deň archivovala predsedníčka volebnej komisie (B. H.) spolu so zapisovateľkou volebnej komisie (T. A.), ktoré súčasne uviedli, že ju po doručení výzvy ústavného súdu odpečatili a jej vybrané časti zaslali ústavnému súdu.

III.

Právne východiská a závery ústavného súdu

Podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 129 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb prezidenta Slovenskej republiky, volieb do Národnej rady Slovenskej republiky, volieb do orgánov územnej samosprávy a volieb do Európskeho parlamentu.

Podľa čl. 30 ods. 1 prvej vety ústavy občania majú právo zúčastňovať sa na správe verejných vecí priamo alebo slobodnou voľbou svojich zástupcov.

Podľa § 37 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do samosprávy obcí v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“) po ukončení hlasovania dá predseda okrskovej volebnej komisie zapečatiť nepoužité hlasovacie lístky a obálky a potom dá otvoriť volebnú schránku. Ak okrsková volebná komisia použila na výslovnú žiadosť jednotlivých voličov aj prenosnú volebnú schránku, komisia obsah schránok po ich otvorení zmieša.

Podľa § 37 ods. 2 volebného zákona okrsková volebná komisia vyberie obálky s hlasovacími lístkami z volebnej schránky, spočíta obálky a porovná počet obálok so záznamami v zozname voličov. Neúradné obálky komisia vylúči.

Podľa § 37 ods. 3 volebného zákona po vybratí hlasovacích lístkov z obálok okrsková volebná komisia rozdelí hlasovacie lístky pre voľby do obecného (mestského) zastupiteľstva a osobitne pre voľby starostu obce (primátora). Potom zistí počet platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov. Výsledky zapíše do zápisnice o hlasovaní.

Podľa § 37 ods. 4 volebného zákona každý člen okrskovej volebnej komisie môže nazerať do hlasovacích lístkov. Predseda okrskovej volebnej komisie kontroluje správnosť sčítania hlasov.

Podľa § 38 ods. 2 volebného zákona ak sú v obálke dva alebo viac hlasovacích lístkov, okrsková volebná komisia vylúči hlasovacie lístky s neoznačenými kandidátmi. Ak sú v obálke dva alebo viac hlasovacích lístkov pre voľby poslancov, na ktorých sú kandidáti označení zhodne a správne, okrsková volebná komisia počíta za platný len jeden

z hlasovacích lístkov; v opačnom prípade sú všetky hlasovacie lístky neplatné. Obdobne sa postupuje pri posudzovaní hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce (primátora).

Podľa § 40 ods. 2 volebného zákona okrsková volebná komisia zapečatí hlasovacie lístky, obálky a zoznamy voličov a odovzdá ich spolu s ostatnými volebnými spismi obci do úschovy.

Podľa § 61 ods. 1 písm. a) volebného zákona ministerstvo vnútra Slovenskej republiky upraví podrobnosti o úlohách obcí a miestnych orgánov štátnej správy pri úschove hlasovacích lístkov a iných volebných spisov.

Podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže sťažnosť zamietnuť.

Podstatou ochrany ústavnosti vo volebných veciach je aj ochrana práv zaručených čl. 30 ústavy, t. j. aktívneho a pasívneho volebného práva. Všeobecné volebné právo, ktoré je v tomto článku zaručené, znamená právo všetkých občanov v danom štáte, ktorí dosiahli istú vekovú hranicu, jednak svojím hlasom spolurozhodovať pri tvorbe zastupiteľských orgánov (aktívne volebné právo) a jednak uchádzať sa o zvolenie za člena niektorého zo zastupiteľských orgánov (pasívne volebné právo). Rovnosť volebného práva znamená zaručenie toho, aby každý z voličov i kandidátov mal rovnaké postavenie.

Podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je zase uskutočnenie volieb v súlade so všetkými právnymi predpismi so silou zákona, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy obcí (*mutatis mutandis* PL. ÚS 34/99). Zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obcí musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (*mutatis mutandis* PL. ÚS 21/94).

Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že voľby sú prostriedkom pravidelného obnovovania verejnej moci občanmi. Hrubé, závažné alebo

viacnásobné porušenie práv občanov priznaných zákonom alebo ústavou zakladá právomoc ústavného súdu zrušiť napadnutý výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné, pretože namietané porušenie práv mohlo ovplyvniť priebeh a výsledok volieb. Pojem „priebeh volieb“ nezahŕňa iba hlasovanie voličov, ale aj všetky iné úkony subjektov zúčastnených na voľbách, ktoré sú v príčinnej súvislosti s voľbami (PL. ÚS 18/99).

Volebná komisia je orgánom verejnej moci, ktorý túto vykonáva vo verejnom záujme. Inak povedané, volebná komisia je inštitúciou verejnej moci a činnosť, ktorú vykonáva, je činnosťou vykonávanou vo verejnom záujme. Príprava a zabezpečenie volieb je vo verejnom záujme, a preto vytvorenie orgánu verejnej moci, akým je volebná komisia, zaraďuje tento orgán medzi orgány verejnej moci. Rozhodnutia volebnej komisie podliehajú v zmysle čl. 129 ods. 2 ústavy súdnemu dohľadu, ak sa ho oprávnené osoby dožadujú.

S ohľadom na tieto zásady a kritériá ústavný súd preto posudzoval, či tvrdenia sťažovateľov uvedené v sťažnosti sú opodstatnené a či sú spôsobilé priamo ovplyvniť výsledok volieb. Keďže podstata námietok sťažovateľov spočívala v napadnutom postupe volebnej komisie pri sčítaní hlasov, ústavný súd vychádzal pri posudzovaní konkrétnych okolností prípadu predovšetkým z výsluchov všetkých osôb prítomných pri sčítavaní hlasov, t. j. členov volebnej komisie a zapisovateľky volebnej komisie.

Z vykonaného dokazovania ústavnému súdu predovšetkým vyplynul záver, že sčítania hlasov vo volebnej komisii sa aktívne zúčastnila aj zapisovateľka volebnej komisie, ktorá je zamestnankyňou obce Bajtava. Voči všetkým zamestnancom obce má starosta postavenie štatutárneho orgánu v pracovnoprávných vzťahoch (§ 13 ods. 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov), čo môže ovplyvniť nepredpojatosť zamestnancov obce pri takom dôležitom úkone, ako je zisťovanie vôle voličov. Podľa názoru ústavného súdu takýto postup odporuje § 37 zákona o voľbách, ktorý proces zisťovania vôle voličov zveruje výlučne do právomoci členov volebných komisií. Zapisovateľ volebnej komisie je technickým pracovníkom, nie však členom volebnej komisie, ktorý by sa mohol zúčastniť sčítania hlasov (PL. ÚS 1/07).

Skutočnosť, že sa zapisovateľka aktívne zúčastňovala sčítavania odovzdaných platných hlasov, spochybňuje regulárnosť zisťovania výsledkov volieb.

Podľa názoru ústavného súdu sa ani predsedníčka volebnej komisie dôsledne nespravovala ustanovením § 37 ods. 4 volebného zákona, keď dostatočne pozorne nesledovala priebeh sčítania hlasov a najmä vyberania hlasovacích lístkov z obálok jednotlivými členmi, ktorí pri tejto činnosti postupovali samostatne a bez dostatočnej vzájomnej kontroly. Pre uvedené pochybenie sa predsedníčka volebnej komisie nedokázala vyjadriť ku skutočnosti, či v odovzdanej obálke, ktorú mal otvoriť člen komisie R. B., bol len hlasovací lístok pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva, ale len uviedla, že po sčítaní časti hlasovacích lístkov, ktoré vykonal R. B., tento vyhlásil, že má 40 obálok a len 39 hlasovacích lístkov na voľby starostu obce. Navyše ani jeden člen volebnej komisie nepodal vysvetlenie o tom, či pred sčítaním hlasov boli zapečatené nepoužité hlasovacie lístky, ani kde boli v tom čase uložené, aby bola vylúčená manipulácia s nimi počas sčítavania hlasov, prípadne dodatočné zaradenie nepoužitého hlasovacieho lístka medzi sčítavané hlasovacie lístky. Rovnako nebolo zistené, že by členovia volebnej komisie našli vo volebnej schránke hlasovací lístok nevložený do obálky, čo by odôvodňovalo považovať takýto hlasovací lístok za neplatný.

Aj napriek svedeckým výpovediam všetkých členov volebnej komisie a zapisovateľky volebnej komisie nebolo zistené, z akého dôvodu bol medzi hlasovacími lístkami pre voľby poslancov obecného zastupiteľstva zaradený hlasovací lístok pre voľby starostu obce, a či v danom prípade nedošlo pri vyberaní hlasovacích lístkov z obálok k pochybeniu člena volebnej komisie, ktorý volebné lístky z obálky chybne rozdelil. V tomto ohľade pre rozhodnutie súdu nepostačuje iba tvrdenie, že nesprávne zaradený hlasovací lístok nemohol pochádzať z volebnej schránky, a teda nemal byť započítaný kandidátovi, ktorý bol na ňom označený. Postup členov volebnej komisie, ktorí vykonávali sčítavanie hlasov každý samostatne a bez vzájomnej kontroly, pri zohľadnení skutočnosti, že do procesu zisťovania výsledkov volieb zasahovala aj zapisovateľka volebnej komisie, vedie napriek závažným pochybnostiam o zákonnosti volieb súčasne aj k nedostatku dôkazov odôvodňujúcich rozhodnúť v intenciách návrhu sťažovateľov podľa § 63 ods. 1

písm. c) zákona o ústavnom súde, t. j. zrušiť rozhodnutie volebnej komisie a vyhlásiť za zvoleného toho, ktorý bol riadne zvolený. Napokon aj kontrolou a novým sčítaním hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce po predložení volebnej dokumentácie ústavným súdom bol zistený ten istý výsledok volieb, ktorý je uvedený v zápisnici volebnej komisie, a teda dôvodný je záver, že neboli preukázané relevantné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali vyhlásenie iných výsledkov volieb.

Volebná komisia navyše postupovala v rozpore s § 40 ods. 2 volebného zákona, keď spoločne nezapečatila hlasovacie lístky, obálky a zoznamy voličov, ale ponechala na predsedníčke volebnej komisie a zapisovateľke volebnej komisie, aby v ich neprítomnosti vykonali zapečatenie volebnej dokumentácie a jej odovzdanie do úschovy obci. Súčasne ústavný súd konštatuje, že sa volebná komisia pri archivácii nespravovala ani pokynom na úschovu hlasovacích lístkov a iných volebných spisov z volieb do orgánov samosprávy obcí v roku 2010 vydaného Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky z 12. júna 2010 č. 220-2010/018343 na základe ustanovenia § 61 ods. 1 písm. a) volebného zákona. Aj keď porušenie povinností volebnou komisiou vyplývajúcich z uvedeného pokynu nemožno kvalifikovať ako porušenie zákonnosti (takýto pokyn je potrebné považovať za inštrukciu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, a nie všeobecne záväzný právny predpis), nedodržanie povinnosti o úschove a usporiadaní jednotlivých častí volebnej dokumentácie vrátane povinnosti odovzdať volebné spisy obci a o odovzdaní vyhotoviť písomný protokol, ako aj jej svojvoľné odpečatenie starostom obce Bajtava (čo vyplýva zo sprievodného listu o zaslaní volebnej dokumentácie z 21. decembra 2010) a zaslanie len jej vybraných častí ústavnému súdu, napriek jeho výzve zo 16. decembra 2010 na predloženie kompletnej volebnej dokumentácie, nevyklučuje možnosť manipulácie s volebnou dokumentáciou po podpísaní zápisnice o výsledku volieb volebnou komisiou.

Pokiaľ ide o správanie členky volebnej komisie H. S., ktorá po sčítaní hlasovacích lístkov pre voľby starostu obce odišla čiastkové výsledky oznámiť starostovi obce, ktorý bol jej manželom, ústavný súd konštatuje, že tým uvedená členka volebnej komisie porušila svoje povinnosti podľa § 30 ods. 13 volebného zákona. V okolnostiach prípadu však toto porušenie volebného zákona nebolo bez ďalšieho spôsobilé ovplyvniť výsledky volieb

zistené volebnou komisiou (obdobne PL. ÚS 40/2011). Inými slovami, ústavný súd považuje opísané správanie H. S. síce za protizákonné, avšak bez reálneho vplyvu na hlasovanie voličov alebo zistené výsledky volieb, a táto okolnosť sama osebe ešte neodôvodňuje zrušenie rozhodnutia volebnej komisie a vyhlásenie kandidáta č. 1 J. B. za zvoleného.

Ústavný súd pri meritórnom rozhodnutí vychádzajúc z návrhu sťažovateľov, ktorým je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný, dospel k záveru, že návrhu na zrušenie rozhodnutia volebnej komisie a vyhlásenie kandidáta č. 1 J. B. za zvoleného nie je možné vyhovieť, pretože ani po vykonanom dokazovaní nebolo dostatočne a bez pochybností preukázané, že hlasovací lístok pre voľby starostu obce objavený pri sčítaní hlasovacích lístkov pre poslancov Obecného zastupiteľstva obce Bajtava je možné považovať za neplatný. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde zamietol.

Ústavný súd pri rozhodovaní súčasne prihliadol na skutočnosť, že vo voľbách do orgánov obecnej samosprávy nebol zvolený pre rovnosť získaných hlasov do funkcie starostu ani jeden kandidát, čo je dôvodom na vyhlásenie nových volieb podľa § 48 ods. 1 písm. c) volebného zákona. V demokratickom ústavnom systéme je legitimita moci založená na slobodnom rozhodovaní voličov v riadnej (zákonnej) volebnej procedúre, prostredníctvom ktorej nadobúdajú volené orgány verejnej moci (volené ústavné orgány, ako aj volené orgány územnej samosprávy) priamy mandát a ďalšie nimi kreované orgány verejnej moci nepriamy mandát na jej výkon od jej pôvodného nositeľa—občana, ako to vyplýva z čl. 2 ods. 1 ústavy (m. m. PL. ÚS 32/07). S prihliadnutím na zistené porušenia zákonnosti a ústavnosti volieb uskutočnených 27. novembra 2010, ako aj na verejný záujem spočívajúci v tom, aby výsledok volieb odrážal skutočnú vôľu voličov, a teda bol zachovaný základný predpoklad fungovania demokratického štátu (mutatis mutandis PL. ÚS 17/09), je vykonanie nových volieb optimálnym riešením, ako v súlade s demokratickými princípmi legitímne zabezpečiť obsadenie funkcie starostu obce Bajtava.

Ústavný súd na základe uvedených skutočností preto sťažnosť zamietol podľa § 63 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Dočasné opatrenie ústavného súdu vydané uznesením č. k. PL. ÚS 24/2011-24 z 19. januára 2011, ktorým bola odložená vykonateľnosť rozhodnutia predsedu národnej rady uverejneného v Zbierke zákonov Slovenskej republiky za rok 2010 pod č. 463 v časti týkajúcej sa vyhlásenia nových volieb na starostu obce Bajtava v okrese Nové Zámky, v zmysle § 31a zákona o ústavnom súde a analogickej aplikácie § 77 ods. 1 písm. b) OSP zaniká právoplatnosťou tohto uznesenia o zamietnutí sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. marca 2011